

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **O. B.**, zastoupeného JUDr. Ivanem Werlem, advokátem se sídlem Vrchovecká 74/2, Velké Meziříčí, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) **L. S.**, II) **A. S.**, oba zastoupeni JUDr. Blankou Hostinskou, advokátkou se sídlem Husova 16, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 7. 2010, čj. JMK 106620/2010, sp. zn. S-JMK 172874/2009/OD/Jí, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2012, čj. 31 A 80/2010 - 57,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2012, čj. 31 A 80/2010 - 57, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Obecní úřad Kuřimská Nová Ves, silniční správní úřad rozhodnutím ze dne 14. 12. 2009, čj. 1/2009OU, sp. zn. 001/2009, deklaroval, že na oplocených pozemcích p. č. 1/1, 1/5 k. ú. Prosatín ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení se nachází neveřejná účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 7. 2010, čj. JMK 106620/2010, sp. zn. S-JMK 172874/2009/OD/Jí.

II.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Brně zamítl rozsudkem ze dne 11. 1. 2012, čj. 31 A 80/2010 – 57.

[4] Krajský soud v odůvodnění rozsudku předeslal, že při posouzení věci vycházel z konstantní judikatury správních soudů, zejména z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, čj. 6 As 80/2006 - 105 a nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06. Z těchto rozhodnutí plyne, že v případě veřejně přístupných účelových komunikací definovaných v § 7 zákona o pozemních komunikacích je vlastnické právo omezeno tím, že vlastník musí strpět obecné užívání pozemku jako komunikace a umožnit na něj veřejný přístup. Vedle nezbytného souhlasu vlastníka s omezením jeho vlastnického práva je podmínkou veřejného užívání soukromého pozemku též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby, coby nezbytné podmínky proporcionality omezení. Pokud tedy existují jiné způsoby, jak zajistit komunikační spojení mezi nemovitostmi, aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným způsobům.

[5] Krajský soud dále ocitoval téměř celé odůvodnění shora vymezeného nálezu Ústavního soudu. Ústavní soud v něm vyložil, že obecně akceptuje, že omezení vlastnického práva k pozemku ve formě veřejného přístupu na tento pozemek je způsobilé přecházet z vlastníka na vlastníka a že není třeba souhlasu nového vlastníka, pokud byl souhlas udělen vlastníky předchozími. Tento závěr platí v případech, kdy dochází k přechodu vlastnického práva mezi soukromými subjekty a kdy nový vlastník pozemek přejímá do vlastnictví s vědomím, že vlastnické právo je již takto omezeno. Tento závěr však nelze podle Ústavního soudu vztahovat na případ subjektů nabyvších vlastnické právo k pozemku od hl. města Prahy v restituci. Omezení vlastnického práva k pozemku ve formě veřejné komunikace nelze konstruovat pouze na základě zjištění, že tento pozemek veřejnost dlouhodobě užívá ke zkrácení cesty mezi dvěma ulicemi. Fakt, že daný pozemek zkracuje a usnadňuje pohyb v městské aglomeraci, není sám o sobě dostatečným důvodem pro tak citelné omezení vlastnického práva.

[6] Primárním účelem účelových komunikací je podle předmětného nálezu Ústavního soudu zajištění přístupu vlastníků k jejich nemovitostem tam, kde neexistuje jiná alternativa přístupu a kde tento přístup není upraven soukromoprávním institutem. Existuje-li jiná alternativa, a případná účelová komunikace by tudíž neplnila roli nezbytné komunikační spojnice, je náhradní vstup do nemovitosti přes pozemek jiného vlastníka ryze soukromým zájmem, který je případně upravitelný soukromoprávními instituty. Teprve v případě splnění podmínky komunikační nezbytnosti pro potřeby vlastníků nemovitostí, je založeno i „právo“ vstupu neomezenému okruhu osob. Ústavní soud uzavřel, že přístup vedlejšího účastníka, resp. provozovatele vinárny a zákazníků vinárny na pozemek stěžovatelů, nelze konstruovat na základě tvrzení, že tento pozemek je tak jako tak veřejně přístupný, nýbrž zcela naopak bylo třeba nejprve zkoumat, zda je dána nezbytnost přístupu k nemovitosti právě v případě vedlejšího účastníka.

[7] Shora popsané závěry lze podle krajského soudu jednoznačně vztáhnout i na projednávanou věc. Svědčí tomu, že podmínkou pro závěr, že se na určitých pozemcích nachází veřejně přístupná účelová komunikace, je prokázání, že vlastník příslušného pozemku či jeho právní předchůdce, k jehož souhlasu lze přihlížet, souhlasil s omezením svého vlastnického práva a dále, že je v daném případě splněna podmínka komunikační nezbytnosti, resp. neexistuje jiná alternativa přístupu, přičemž tento přístup zjevně není upraven soukromoprávním institutem (např. věcným břemenem).

[8] Pro projednávanou věc je podle krajského soudu podstatné, že stav věci byl zjištěn v úplnosti, včetně místního šetření. Vlastníci předmětné nemovitosti (osoby zúčastněné na řízení) se jednoznačně vyjádřili tak, že nemovitosti nabyli bez jakýchkoli omezení svých vlastnických

práv, sami souhlas k veřejnému užívání nikdy neudělili a nebyl udělen ani jejich právními předchůdci, neboť pozemky do vlastnictví nabyli bez jakéhokoli omezení svých vlastnických práv. V řízení bylo rovněž objektivně prokázáno, že žalobce má zajištěn přístup ke své nemovitosti veřejně přístupnou účelovou komunikací, kterou také užívá. Krajský soud uzavřel, že pokud žalobce tvrdí opak, je jeho tvrzení v rozporu se zjištěným skutečným stavem věci.

III.

[9] Žalobce (stěžovatel) napadl i tento rozsudek krajského soudu obsáhlou kasační stížností, a to z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[10] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, který staví své rozhodnutí na tom, že pro stěžovatele existuje jiná alternativa přístupu (veřejně přístupnou účelovou komunikací) a že souhlas s omezením vlastnického práva nebyl v projednávané věci dán ani vlastníkem, ani jeho právními předchůdci. Stěžovatel se domnívá, že sporná komunikace splňuje znaky veřejné účelové komunikace. Dopravní obslužnost nemovitosti p. č. 3/2 k. ú. Prosatín ve vlastnictví stěžovatele není zajištěna vedlejší účelovou komunikací přes pozemek p. č. 133 k. ú. Prosatín. Tato cesta je podstatnou část roku nesjízdná a v tu dobu se stěžovatel k nemovitosti nedostane jinak, nežli po sporné komunikaci.

[11] Podstatné také je, že komunikace splňuje podmínky dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích a naopak nesplňuje zákonné znaky veřejně nepřístupné účelové komunikace. Správní orgán prvního stupně si řádně neověřil skutečnost, že stěžovatel má zajištěn příjezd ke své nemovitosti veřejně přístupnou účelovou komunikací na pozemku p. č. 133 k. ú. Prosatín. Není pravdou ani to, že by se u sporné cesty jednalo o uzavřený - oplocený - prostor nebo objekt ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Právě až oplocení, které bylo nově vytvořeno manžely Smutnými, zavdalo příčinu ke vzniku tohoto řízení a zabránilo stěžovateli v průjezdu po předmětné komunikaci. V duchu této logiky by se „účelovou komunikací, která není přístupná veřejně“ stala jakákoli do té doby veřejně přístupná účelová komunikace, kterou by si někdo posléze oplotil.

[12] Stěžovatel namítl, že žalovaný nezohlednil právní názor obsažený v nálezů Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, z něhož vyplývá, že v případě veřejně přístupných účelových komunikací je vlastnické právo omezeno tím, že vlastník musí strpět obecné užívání pozemku jako komunikace a umožnit na něj veřejný přístup. Účelovou komunikací se pozemek stává přímo ze zákona, pokud splňuje definici podanou v § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Sporná cesta byla se souhlasem osob zúčastněných na řízení, resp. jejich právních předchůdců takto od nepaměti stěžovatelem i jeho právními předchůdci nerušeně užívána. Teprve v současné době začaly osoby zúčastněné na řízení v jejím užívání bezdůvodně bránit. Stěžovatel je přesvědčen, že v jeho případě neexistuje jiná alternativa přístupu a zmíněná účelová komunikace tudíž plní roli nezbytné komunikační spojnice. Rozhodnutí žalovaného je proto založeno na nesprávném právním názoru.

[13] Stěžovatel přiložil ke kasační stížnosti fotografie, které podle něj dokládají, že „náhradní“ komunikace je podstatnou část roku nesjízdná a nepoužitelná a stěžovatel je schopen ji „využít“ pouze terénním autem, které byl nucen si pořídit, aby se ke své nemovitosti dostal. Ve stěžovatelově nemovitosti bydlí jeho těžce nemocná matka, kterou musí vozit k lékaři apod. Loni v červenci řidič přivolané sanitky odmítl po této komunikaci jet, stejně jako několikrát předtím. Stěžovatel vlastní také osobní auto, které je s ohledem na nesjízdnost uvedené

„alternativní komunikace“ nucen parkovat od roku 2008 mimo svou nemovitost. Když se v roce 2011 stěžovatel pokusil s tímto osobním vozidlem po „alternativní“ komunikaci projet, poškodil přitom podvozek vozu a musel si sehnat odtažení, jelikož vozidlo po komunikaci neprojelo.

[14] Stěžovatel dále dodal, že osoby zúčastněné na řízení vlastní pozemky od r. 1998 a až do r. 2008 proti průjezdu nic nenamítaly, stejně jako předešní vlastníci, kteří od nepaměti respektovali průjezd přes svůj pozemek. Souhlas s omezením vlastnického práva byl tedy udělen již právními předchůdci manželů Smutných, a to přinejmenším konkludentně. Komunikace se nachází v uzavřeném oploceném prostoru až od roku 2008, dříve oplocena nebyla. Povolení k oplocení bylo vydáno dle stěžovatelova zjištění až v dubnu 2009, kdy už probíhalo správní řízení a tudíž zřejmě protiprávně.

IV.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v řízení bylo zjištěno, že osoby zúčastněné na řízení nabyly nemovitosti bez jakýchkoliv omezení svých vlastnických práv. Ve správním řízení bylo rovněž zjištěno, že stěžovatel má zajištěn přístup ke své nemovitosti veřejně přístupnou účelovou komunikací nacházející se na pozemku p. č. 133 k. ú. Prosatín, kterou také užívá. Z obsahu obou správních rozhodnutí je zjevné, že námitky stěžovatele o jejich nepřezkoumatelnosti nejdou důvodné. Tyto pozemky jsou legálně oploceny a předmětná cesta se tak nachází v uzavřeném prostoru, pročez naplňuje zákonné znaky veřejně nepřístupné účelové komunikace podle § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Stěžovatel může uzavřít dohodu s vlastníky pozemků o užívání této cesty. Přiznání právního statusu veřejně přístupné účelové komunikace podle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích na pozemcích p. č. 1/1 a 1/5 k. ú. Prosatín by znamenalo, že by na uvedené pozemky mohly neomezeně vjíždět vozidly jakékoliv cizí osoby. To by způsobilo nezákonný zásah do výkonu vlastnických práv majitelů předmětných pozemků.

[16] Žalovaný k údajné nesjízdnosti veřejně přístupné účelové komunikace poukázal na stěžovatelovo tvrzení, že sám po této cestě jezdí svým terénním vozidlem. K tomu žalovaný poukázal na § 26 - § 28 zákona o pozemních komunikacích týkající se sjízdnosti některých pozemních komunikací, nikoli však účelových komunikací. Účelová komunikace navrhovaná stěžovatelem jako příjezdová komunikace k jeho nemovitosti se svou kvalitou podstatně neliší od „náhradní“ veřejně přístupné účelové komunikace na pozemku p. č. 133 k. ú. Prosatín. V případě stěžovatele se jedná o pouhou „zkratku“ k jeho pozemku. Stěžovatel neprokázal existenci nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Zlepšení kvality příjezdu k nemovitosti stěžovatele po pozemku nacházejícím se na pozemku p. č. 133 k. ú. Prosatín je řešitelná dohodou žalobce s vlastníkem účelové komunikace Obcí Kuřimská Nová Ves, např. jejím dodatečným zpevněním. Stěžovatel nemá právní nárok na zkvalitnění příjezdu ke své nemovitosti a podle § 19 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je povinen přizpůsobit se stavebnímu a dopravně technickému stavu předmětné pozemní komunikace.

[17] Osoby zúčastněné na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřily.

V.

[18] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[19] Kasační stížnost je důvodná.

[20] Podstatou sporu mezi účastníky řízení je určení charakteru komunikace nacházející se na pozemcích p. č. 1/1, 1/5 k. ú. Prosatín, ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení, coby veřejně přístupné či nepřístupné účelové komunikace ve smyslu § 7 zákona o pozemních komunikacích. Stěžovatel má, na rozdíl od osob zúčastněných na řízení, za to, že cesta nacházející se na předmětných pozemcích naplňuje definici veřejně přístupné účelové komunikace dle odstavce 1 citovaného ustanovení.

[21] Kvalifikované zákonné znaky veřejně přístupné účelové komunikace naplňuje dopravní cesta, která je určena k užití silničními a jinými vozidly a chodci (viz § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) a která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Obecné užívání tohoto typu komunikace spočívá v tom, že ji může využívat předem neurčený okruh uživatelů. Zákon o pozemních komunikacích dále vymezuje i účelové komunikace, které nejsou přístupné veřejně: jedná se o účelové komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu, které slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele takového prostoru nebo objektu. V pochybnostech, zda se skutečně jedná o uzavřený prostor nebo objekt, rozhodne na návrh příslušný silniční správní úřad dle § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích.

[22] Judikatura soudů v tomto směru dovodila (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2002, sp. zn. 22 Cdo 1911/2000, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. 5 As 20/2003 a ze dne 15. 11. 2007, čj. 6 Ans 2/2007 – 127, či nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06), že pro závěr o tom, že se na určitém pozemku nachází veřejně přístupná účelová komunikace dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, musí být, vedle naplnění vymezených zákonných znaků, dále doloženo splnění dvou předpokladů. Za prvé je třeba doložit, že vlastník pozemku nebo jeho právní předchůdce, k jehož souhlasu je možné přihlížet, souhlasil s omezením svého vlastnického práva obecným užíváním veřejně přístupné účelové komunikace. Za druhé je třeba prokázat, že je v daném případě splněna podmínka komunikační nezbytnosti, tedy že neexistuje jiná alternativa přístupu a přístup zjevně není upraven soukromoprávním institutem, např. věcným břemenem. Teprve pokud je splněna podmínka komunikační nezbytnosti pro potřeby vlastníka nemovitosti, je založeno i "právo" vstupu třetím subjektům.

[23] Co se týče první podmínky, tedy udělení souhlasu s užíváním komunikace, obecně platí, že veřejně přístupná i nepřístupná účelová komunikace vzniká vůlí vlastníka. Právní status veřejně přístupné účelové komunikace je závazný i pro její budoucí majitele. Vlastník je vázán výslovným i konkludentním souhlasem (spočívajícím v tom, že vlastník obecné užívání trpí a svým aktivním jednáním mu nebrání) svého právního předchůdce s tím, aby byl jeho pozemek užíván jako veřejně přístupná účelová komunikace. Výjimku zde s ohledem na shora citovaný nálezy Ústavního soudu představují situace, v nichž se jednalo o nabytí vlastnického práva k pozemku od veřejnoprávní korporace v restituci. Vlastník veřejně přístupné účelové komunikace má možnost omezit její veřejné užívání na základě rozhodnutí silničního správního úřadu ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Vlastník ani jeho právní nástupce nemůže později svým jednostranným vyhlášením (uzavřením či oplocením) zamezit obecnému užívání veřejně přístupné účelové komunikace.

[24] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem v tom, že pokud vlastník zamezí vstupu na spornou komunikaci, neznamená to pro správní orgán automaticky nemožnost deklarovat ji jako veřejně přístupnou účelovou komunikaci. V případě vzniklého sporu musí příslušný silniční správní úřad (mimo jiné) posoudit, zda zde existuje, byť jen konkludentní, právně závazný souhlas vlastníků či jejich předchůdců s obecným užíváním komunikace na jejich pozemku.

[25] Nejvyšší správní soud k první podmínce dále uvádí, že veřejně přístupné účelové komunikace mohou vzniknout rovněž v případě cest užívaných tzv. od nepaměti z důvodu naléhavé komunikační potřeby. Obecné užívání těchto cest je nezávislé na prokázání existence souhlasu vlastníka, neboť pro zjevnou prastarost cesty není možno vystopovat, zda byl s jejím obecným užíváním udělen souhlas či nikoli (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2009, čj. 5 As 27/2009 – 66). Stěžovatel v řízení tvrdil, že cesta ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení byla užívána od nepaměti, a to se souhlasem předchozích majitelů pozemku. Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel neměl na mysli obecné užívání cesty od nepaměti, jak s tímto termínem pracuje judikatura, ale svou argumentaci opětovně směřoval k doložení souhlasu s užíváním cesty.

[26] V daném případě stěžovatel v žalobě uváděl, že spornou cestu užíval on sám i jeho právní předchůdci se souhlasem osob zúčastněných na řízení, resp. jejich právních předchůdců; teprve až v současné době začaly osoby zúčastněné na řízení bránit stěžovateli v užívání cesty. Žalobce v průběhu správního řízení uváděl, že souhlas s užíváním přístupové cesty poskytnutý právními předchůdci osob zúčastněných na řízení lze prokázat svědeckými výpověďmi nebo protokolem ze dne 13. 4. 1930 a nákresem domu č. p. 9 stojícího na p. č. 3/2 z r. 1948 a nákresem na rozšíření stodoly z r. 1948.

[27] Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku ke splnění vymezené první podmínky uvedl následující: *„osoby zúčastněné na řízení se jednoznačně vyjádřili tak, že nemovitosti nabyli bez jakýchkoli omezení svých vlastnických práv, sami souhlas k veřejnému užívání nikdy neudělili a nebyl udělen ani jejich právními předchůdci, když pozemky do vlastnictví nabyly bez jakéhokoli omezení svých vlastnických práv.“* V situaci, kdy se tvrzení stěžovatele a osob zúčastněných na řízení zcela rozcházejí, bylo na místě se zabývat tím, zda se stěžovateli podařilo prokázat udělení souhlasu. Krajský soud se však blíže nezabýval relevancí tvrzení stěžovatele o existenci souhlasu předchozích majitelů sporné komunikace, případně, zda ze zjištěného skutkového stavu lze prokázat, že zde někdy existoval právně relevantní souhlas osob zúčastněných na řízení, resp. jejich právních předchůdců s obecným užíváním cesty, nebo naopak jimi aktivně projevovaný nesouhlas. Krajský soud se nevyjádřil ani k tomu, zda v daném případě postačí prohlášení osob zúčastněných na řízení o nesouhlasu s veřejným užíváním cesty, nebo zda lze jejich nesouhlas opřít i o jiné důkazy. Krajský soud se také nevyjádřil ke skutečnosti, kterou v průběhu správního řízení nikdo nezpochybňoval, a sice že stěžovatel a jeho právní předchůdci dříve bez potíží spornou cestu užívali. Soud tyto skutečnosti nikterak právně nehodnotil ve smyslu shora vymezeného postupu při posuzování veřejnosti či neveřejnosti účelové komunikace. Odůvodnění rozsudku krajského soudu je v tomto směru proto nedostačující.

[28] Nejvyšší správní soud neshledal v rozsudku krajského soudu dostatečný podklad ani pro přezkum vypořádání se s druhou z vymezených podmínek, a sice s existencí nezbytné komunikační potřeby. Z odůvodnění rozsudku nikterak nevyplývá, že by soud vážil účelnost využití předmětné komunikace a alternativní komunikační možnosti stěžovatele.

[29] Aby mohlo dojít k deklaraci veřejně přístupné účelové pozemní komunikace, musí být na základě analýzy jednotlivých komunikačních možností v daném území doložena existence nezbytné komunikační potřeby. Tato nezbytnost nastává tehdy, pokud se v dané lokalitě nenachází alternativa k předmětné komunikaci, o níž by bylo možné vzhledem ke konkrétním podmínkám v území ještě rozumně uvažovat. Vhodnými alternativami přitom obecně mohou být i ty, které představují zhoršení komunikačních možností, např. co do vzdálenosti přístupu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2011, čj. 2 As 44/2011 - 99). K posuzování kvality alternativních komunikací se vyjádřil Nejvyšší správní soud též v rozsudku ze dne 16. 3. 2010, čj. 5 As 3/2009 - 76, a to tak, že pokud existuje jiná srovnatelná alternativa pro zajištění plnohodnotného komunikačního spojení, která by současně šetrněji zasahovala do oprávněných zájmů vlastníků sporné cesty, bylo by jí třeba dát na základě principu proporcionality přednost. Předpokladem takového závěru musí být zejména zjištění, zda je případná alternativní veřejně přístupná účelová komunikace udržovaná, průjezdná i při špatném počasí a v zimním období, vhodná pro nezbytný obslužný provoz rodinného domu osob zúčastněných na řízení většími vozidly (např. popeláři, fekální vůz, dovoz paliva, hasiči, vůz záchranné služby apod.).

[30] Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku pouze uvedl, že „v řízení bylo objektivně prokázáno, že žalobce má zajištěn přístup ke své nemovitosti veřejně přístupnou účelovou komunikací, kterou také užívá.“ Pokud však žalobce v žalobě uváděl, že tato „náhradní“ cesta je podstatnou část roku nesjízdná, proč se ke své nemovitosti dostane toliko přes cestu ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení, bylo třeba, aby odůvodnění rozsudku obsahovalo úvahy o kvalitě obou cest a zejména o tom, zda stav komunikace na pozemku p. č. 131 umožňuje, aby tato cesta mohla být skutečně považována za srovnatelnou alternativu. I v této části shledal Nejvyšší správní soud odůvodnění rozsudku krajského soudu nedostatečným.

[31] K zaručení požadavku přezkoumatelného rozsudku nebylo možné, aby krajský soud toliko konstatoval, že v řízení bylo zjištěno, že osoby zúčastněné na řízení nedaly souhlas s užíváním předmětné cesty a že stěžovatel má možnost užívat náhradní cesty, aniž by svou argumentaci dále rozvedl a opřel ji o konkrétní důkazy zjištěné v předchozím řízení. Zamítá-li krajský soud žalobu proti správnímu rozhodnutí, musí z odůvodnění jeho rozsudku vyplývat, z jakých důvodů považuje námitky žalobce za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Těmto povinnostem krajský soud nedostál, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[32] K odůvodnění rozsudku krajského soudu je třeba dále uvést, že jakkoliv Nejvyšší správní soud nikterak nezpochybňuje závěry vyslovené v nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 268/06, v posuzované věci nebylo nutné, aby krajský soud přenesl do svého rozsudku v podstatě celé odůvodnění tohoto nálezu, a to i ty pasáže, které s nyní posuzovanou věcí nesouvisí. Ústavní soud v něm sice vyložil základní premisy pro posuzování znaků veřejně přístupné účelové komunikace, nicméně se v něm dále zabýval existencí souhlasu v případě, kdy došlo k nabytí vlastnického práva k pozemku od veřejnoprávní korporace v restituci. Z obsahu předloženého správního spisu nevyplývá, že by se v případě stěžovatele jednalo o obdobnou situaci.

[33] Nejvyšší správní soud jakkoli nepresumuje výsledné rozhodnutí ve věci samé. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu není nahrazovat nedostatky odůvodnění rozsudku krajského soudu, a to i v případě, kdyby důvodnost námítky mohl posoudit podle obsahu spisu sám. Nahrazení chybějícího právního hodnocení krajského soudu úvahou kasačního soudu by totiž

představovalo nepřipustné odnětí jedné soudní instance účastníku řízení. Pro zaručení práva stěžovatele na řádný soudní přezkum správního rozhodnutí bude v pokračujícím soudním řízení v souladu s žalobními body podstatné posoudit existenci vymezených zákonných a judikaturně dovozených charakteristik veřejně přístupné či nepřístupné účelové komunikace.

[34] Vzhledem k tomu, že rozsudek krajského soudu neobsahuje přezkoumatelný závěr o tom, z jakých důvodů soud dospěl k závěru, že se nejedná o veřejně přístupnou účelovou komunikaci, shledal jej Nejvyšší správní soud nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude krajský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu (§ 110 odst. 1, 4 s. ř. s.). V novém řízení krajský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. ledna 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu